

середовища та формування інноваційного змісту роботи зі студентами.

ЛІТЕРАТУРА

1. Інноваційна педагогічна діяльність як чинник формування життєтворчої компетентності здобувача освіти : моногр. / Нічуговська Л.І., Ніколенко Л.М. та ін.; уклад. : Криворотько А.О. Дніпро : Видавець Біла К.О., 2022. 484 с.

2. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи : монографія / за ред. П. Ю. Сауха. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2011. 444 с.

*Ярослав СЛУТИЙ,
Тарас ЧУБІНСЬКИЙ
Дрогобич*

ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Сучасне життя ставить перед молоддю завдання, які вимагають активного включення в соціальні відносини, у взаємодію з людьми та соціальними інститутами в економічній, політичній і духовній сферах.

Молодіжна ініціатива, прагнення до участі в житті суспільства і держави, до задоволення і реалізації різноманітних соціальних потреб та інтересів ведуть до виникнення лідерства, добровільництва й інших форм соціальної активності. Спостерігається безпосередній зв'язок цих проявів із особливостями їхньої соціалізації, взаємодії із соціумом. Молодь – основний стратегічний ресурс суспільства, саме ця група бере активну участь у модернізації країни, у проведенні реформ. Актуальним стає питання про набуття лідерських навичок у молодіжному середовищі для розв'язання конструктивних і значущих завдань соціуму.

У сучасному суспільстві активність особистості, її прагнення до лідерства є атрибутами її успішності. Саме в молодіжному середовищі присутній потенціал спрямування на

успіх, прагнення досягати висот, найбільшою мірою проявляються рішучість, ініціативність, організаційні здібності, що є основоположним для розвитку лідерських якостей. У зв'язку з цим основні положення державної молодіжної політики України висувають перед освітніми організаціями завдання розвитку потенціалу творчої активності молоді в інтересах своєї держави, формування у випускників системи вищої освіти умінь очолювати ведення продуктивної професійної діяльності.

Заклади вищої освіти володіють значними можливостями безперервного розвитку особистості, зокрема, її лідерських якостей. Сучасний заклад вищої освіти, транслуючи інноваційний педагогічний досвід, створює такий освітній простір, який може готувати сучасних фахівців, що відповідально беруть на себе функції ефективного лідерства у різних напрямках професійної діяльності [3, с. 202].

Лідерство як професійно-особистісний і суспільний феномен є предметом глибокого міждисциплінарного аналізу, але у найбільш практичному сенсі воно вивчене в діяльності управлінців.

Теоретичний аналіз наукових досліджень у сфері соціології, психології та педагогіки лідерства дав змогу конкретизувати набір якостей, які характеризують майбутнього лідера в різних напрямках менеджменту – виробничому, спортивному, туристичному, освітньому. Концептуальні позиції лідерства в професії представлені у низці наукових праць [1; 2; 3 та ін.].

Порівняльний аналіз професійних стандартів цих напрямів підготовки виявив необхідність виконання функцій створення та ефективного управління роботою малих груп і команд, а також пряму вказівку на затребуваність знань і вмінь лідерства.

Як робоче у нашому дослідженні було прийнято визначення, запропоноване А. Жуковою, що лідерські якості випускника закладу вищої освіти є інтегративною професійно-особистісною якістю, що розвивається в навчальному процесі закладу вищої освіти та характеризується наявністю і проявом у навчальній, виховній і навчально-професійній діяльності сукупності здібностей, що забезпечують здобувачам успішні соціально схвалювані дії з мотивації, керівництва та реалізації позитивних соціально-професійних цілей особистості, команди або групи [2].

Найбільш затребуваними якостями майбутнього лідера, що розвиваються у процесі навчання у ЗВО, можна вважати:

- надійність, відповідальність;
- комунікативні якості;
- організаційні якості;
- самооцінка, знання себе;
- готовність до ризику;
- впевненість у собі, самовпевненість;
- активна життєва позиція;
- ініціативність;
- мотивованість на успіх;
- уміння створити команду;
- стресостійкість.

Сучасному суспільству необхідні громадяни, здатні повному поглянути на нагальні проблеми, вести за собою. На перший план виходять такі важливі людські якості, як мобільність, конкурентоспроможність, компетентність. Студентська молодь – це життєва сила суспільства, згусток енергії, невитрачених інтелектуальних і фізичних сил, які потребують виходу, за рахунок цих сил життя суспільства може бути омолоджено, пожвавлено. Завдання освіти полягають і в тому, щоб розвивати й удосконалювати здатність молоді до активності, що дає змогу віднаходити унікальні життєві смисли, виробляти способи особистісного та професійного самовизначення, і, зокрема, формувати власний стиль поведінки, розвивати комунікативні, організаторські й лідерські якості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дидактика лідерства. Сучасні погляди на формування лідерської компетентності здобувачів вищої освіти : монографія / О.О. Нестуля, С.І. Нестуля, Н.В. Кононець. Полтава : ПУЕТ, 2021. 591 с.

2. Жукова А. Формування лідерської компетенції майбутніх фахівців. *Сучасна освіта : стратегії та технології навчання* : зб. наук. пр. / Ун-т Григорія Сковороди в Переяславі ; редкол. : Шапран О., Шапран Ю., Онищенко Н. ; наук. ред. О.І. Шапран. Переяслав, 2022. С. 105–109.

3. Кулик О. Стан сформованості лідерської компетентності майбутніх викладачів закладу вищої освіти. *Освіта дорослих в Україні та світі* : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 2 жовтня 2020 р.). С. 200–203.

Оксана ЯЦІВ
Дрогобич

РОЛЬ САМООСВІТИ У ПІДВИЩЕННІ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ВИХОВАТЕЛЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Професіоналізм вихователя закладу дошкільної освіти впливає на організацію освітнього процесу, розвиток дошкільної освіти. Підвищення його рівня відбувається протягом усієї педагогічної діяльності. Професіоналізм педагога закладу дошкільної освіти проявляється у вмінні навчати, виховувати, розвивати вихованців, спілкуватися та працювати у колективі колег і батьків. Підвищення рівня професіоналізму вихователя зумовлено потребами суспільства, закладу дошкільної освіти. Так, в умовах повномасштабного вторгнення з'явилися виклики, які можна подолати тільки роботою над опануванням нових знань, формуванням нових умінь і навиків у роботі з вихованцями закладу дошкільної освіти та їхніми батьками. Одним зі шляхів підвищення професіоналізму вихователя є його самоосвіта.

Особливостям професійної діяльності вихователя закладу дошкільної освіти і розвитку його професіоналізму приділяли увагу в своїх працях Л. Артемова, А. Богуш, Т. Поніманська, О. Самсонова. Проблеми професійного розвитку, формування професійних компетентностей вихователя закладу дошкільної освіти висвітлено у працях Г. Беленької, Н. Маковецької.

Професіоналізм є якісною характеристикою суб'єкта діяльності, яка відображає його високу професійну кваліфікацію і компетентність, різноманітність ефективних професійних навичок та умінь, вміння володіти сучасними алгоритмами і способами розв'язання педагогічних і психологічних задач.